

Α Τ Ε Λ Ε Ι Ω Τ Ο Ν

ΕΙΣ τὸν δρόμον του, τὸν ἀγαπητόν του δρόμον, ἔνα γιὰπὶ τὸν ἠνάγκαζε, μῆνες τώρα, νὰ καταιβίχη ἀπὸ τὸ πεζοδρόμιον. Καὶ αὐτό, κάθε φοράν, τὸν ἐνωχλοῦσε. Προχθές τέλος πάντων ἀνέπνευσε. Δόξα σοι ὁ Θεός! Ἡ οἰκοδομὴ ἀπέξω ἐτελείωσε τὸ πεζοδρόμιον ἦτο ἐλεύθερον.

Ἄλλὰ δὲν εἶχε προχωρήσῃ πενήντα βήματα, ὅταν μία δοκὸς κατὰ πλάτος στημένῃ — φραγμὸς ἀνυπέσβλητος χωρὶς ἄλμα, — τὸν ἠνάγκασε πάλιν νὰ κατὰβῃ. Μία παλαιὰ οἰκίᾳ ἐκρημνίζετο, διὰ νάνοικοδομηθῇ. Ἀκόμη δὲν εἶχε τελειώσῃ καλὰ τὸ ἔνα γιὰπὶ, κ' ἐπρόβηλλεν ἄλλο. Τὸ οὐδοφραγμα ἀπλῶς μετετίθετο ...

Χρόνια τώρα ἐπαναλαμβάνεται αὐτὴ ἡ ἱστορία. Ποτέ δὲν εἶδε τὸν δρόμον του, τὸν ἀγαπητόν του δρόμον, τελειωμένον ποτέ δὲν τὸν ἤυρεν ἐλεύθερον ἀπὸ ἄκρου εἰς ἄκρον. Πότε δεξιᾶ, πότε ἀριστερᾶ, πότε παραπάνω, πότε παρακάτω, πάντοτε ἕνας φραγμὸς, πάντοτε μία ἀνωμαλία, πάντοτε μία ἀσχημία. Κτίζουν, ξανακτίζουν, στρώνουν, ξαναστρώνουν, δενδροφυτεύουν, φτιάνουν, γαλοῦν ... Πότε λοιπὸν θὰ τελειώσῃ; Ποτέ!

Προχωρεῖ, συλλογίζεται καὶ μειδιᾷ. Καὶ ἡ σκέψις του ἐπεκτείνεται εἰς τοὺς ἄλλους δρόμους, καὶ εἰς ὅλην τὴν πόλιν, καὶ εἰς τὰς ἄλλας πόλεις, καὶ εἰς τὸ κάθε τί. Καὶ τοῦ φαίνεται ὅτι ὅλα ἐδῶ - κάτω εἶνε ἀτελείωτα, καὶ ὅτι δὲν θὰ τελειώσουν ποτέ. Ἐνθυμεῖτε ὅλα τὰ ἀτελείωτα πράγματα, μικρὰ καὶ μεγάλα, ποῦ τὸν περιστοιχίζουν ἀνέκαθεν καὶ παντοῦ, εἰς τὸν δρόμον του, εἰς τὸ σπίτι του, εἰς τὴν ζωὴν του. Ἐργόχειρα ποῦ δὲν ἐδέθησαν ποτέ, κορνίζες ποῦ δὲν ἐκρεμάσθησαν ἀκόμη, ἔπιπλα ποῦ δὲν ἤυραν τὴν θέσιν των, ἔργα ποῦ ἔμειναν εἰς τὴν μέσσην, ἀλεπάλληλοι ὑποθέσεις πρό καιροῦ ἐκκρεμεῖς ... "Ὅλα ἀρχίζουν τίποτε δὲν τελειώνει. Πρὶν τελειώσῃ τὸ ἔνα, θάρχισῃ τὸ ἄλλο, διὰ νὰ μείνῃ καὶ αὐτὸ εἰς τὴν μέσσην. Καὶ ὅλα ὑπόσχονται μίαν ἀπόλαυσιν, τὴν ὁποίαν δὲν δοκιμάζομεν τελείως ποτέ. Καὶ ἀναβάλλομεν διαρκῶς τὴν ζωὴν μας, ἕως ὅτου τελειώνει ἀποτόμως καὶ ἡ ζωὴ μας, ἀτελείωτη ὅπως ὅλα.

Τὸ μειδίαμά του ἦτο μελαγχολικόν, πολὺ μελαγχολικόν. Ἐβά-
ρυνε τὴν καρδίαν του ὡς ἐφιάλτης, διὰ πρώτην φοράν, τὸ θλι-
θερὸν ἀτελείωτον. Καὶ ὅλα ἀπὸ τὴν ἀφορμὴν ἐνὸς πεζοδρομίου,
ἐπὶ τοῦ ὁποίου εἶχε μετατεθῆ ὁ αἰώνιος φραγμὸς ...

Ἡ ἡμέρα ἔκλινε πρὸς τὸ τέλος της. Τὸ ἀτελείωτον τοπίον
περιέλουε μὲ τὸ γλυκὺ καὶ ἀσθενικὸν της φῶς ἢ δαίλη. Ἐξα-
φνα φωταψία. Ὅλοι οἱ ἤλεκτρικοὶ φανοὶ τοῦ δρόμου ἤναψαν
διαμιάς. Πρὶν τελειώσῃ καλὰ - καλὰ ἡ ἡμέρα, ἐπήρχετο ἀπο-
τόμως ἡ ἤλεκτροφώτιστος νύξ. Καὶ τὸ μειδίαμα τῆς μελαγχο-
λίας ἔγινεν εἰρωνικὸν καὶ ὁ δυστυχὴς ἐκεῖνος ἐσυλλογίσθη :

— Εἶμαι τρελός !.. Δι' αὐτὸ τὸ ἀτελείωτον ἴσα ἴσα ἡ ζωὴ
εἶνε ἀνεκτὴ.

ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

— 88 —

ΣΚΕΨΕΙΣ ΠΕΡΙ ΠΟΛΕΜΟΥ

ΣΙΜΩΡΟΥΝΤΑΙ οἱ φόνοι, τοὺς ὁποίους διαπράττουν οἱ ἰδιῶται. Καί
τί νὰ εἶπῃ τις διὰ τοὺς πολέμους, διὰ τὰς σφαγὰς ἐκεῖνας, τὰς ὁποίας
ἀποκαλοῦμεν ἐνδόξους διότι ἐξολοθρεύουσιν ὀλόκληρα ἔθνη ; Ὁ ἔρω-
σ τῶν κατακτήσεων εἶνε μωρία· οἱ κατακτηταὶ εἶνε διὰ τὴν ἀνθρωπότητα
πληγαὶ ὀλεθριώτεραι τῶν κατακλυσμῶν καὶ τῶν σεισμῶν.

★

Ἐπάρχει τίποτε ἀστειότερον ἀπὸ τὸ νὰ ἔχῃ ἓνας ἄνθρωπος τὸ δι-
καίωμα νὰ μὲ φονεύσῃ, διότι κατοικεῖ πέραν τῶν ὁρίων καὶ διότι ὁ
ἡγεμὼν του ἐρίζει μὲ τὸν ἡγεμόνα μου, καίτοι ἐγὼ δὲν ἔχω τίποτε
μαζί του ;

★

Ὅταν εἷς ἡγεμὼν ἐπιθυμῇ τὸν πόλεμον, τὸν ἀρχίζει ἀπλούστατα καὶ
ἐπικαλεῖται κανένα σοβαρὸν νομομαθῆ, ὁ ὁποῖος ἀποδεικνύει μαθημα-
τικώτατα, ὅτι τὸ δίκαιον εἶνε ὑπὲρ ἐαυτοῦ.

★

Βλέπει τις καθ' ἐκάστην μεγάλη πρόσωπα, ἀπολαύοντα φήμης ὅτι
εἶνε ἄνθρωποι νουνεγεῖς, ν' ἀποφαίνωνται δογματικώτατα, ὅτι οἱ τέσ-
σαρες μεγαλείτεροι ἄνδρες τῆς γῆς ἦσαν ὁ Ἀλέξανδρος, ὁ Ἀννίβας, ὁ
Καῖσαρ καὶ ὁ Ναπολέον. Πῶς ! εἰς τὸν αἰῶνά μας, ἐν μέσῳ ἀνθρώπων
πεφωτισμένων, δύναται τις νὰ λέγῃ χωρὶς νὰ διεγείρῃ τὸν γέλωτα τὸσφ
πεπαλαιωμένης μωρίας ! Διτηρήθη ἐν τῷ κόσμῳ ἡ εἰδωλολατρικὴ αὕτη
ἀφοσίωσις εἰς τοὺς κατακτητάς, ὁ θαυμασμὸς ὁ τυφλὸς καὶ παιδικὸς
πρὸς τὴν καλουμένην στρατιωτικὴν μεγαλοφυΐαν !